

UČITELJSKI TOVARIŠ.

Glasilo

„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Izdavatelj in urednik:

Andrej Žumer,

nadučitelj in c. kr. okrajni šolski nadzornik.

Št. 14.

Ljubljana, 16. mal. srpana 1891.

XXXI. leto.

Vsebina: Lj. Stiasny — Kamnik: Podobice v abecedniku. — J. Marn: Knjiga Slovenska. — Ukazi in odredbe šolskih oblastev. — Vprašanja in odgovori. — Književnost. — Naši dopisi: Iz Ljubljane. — Iz logaškega okraja. — Iz novomeškega okraja. — Iz postojnskega okraja. — Iz radovljiškega okraja. — Z Iga. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

Podobice v abecedniku.

IX. e — Eva.

1. Pripovedovanje.

Adam in Eva.

Prvi človek je bil Adam. Nekdaj da Bog Adamu trdno spanje in mu vzame jedno izmed njegovih reber in naredi iz rebra ženo. Ko se Adam zbudi, pripelje mu Bog ženo. Adam se razveseli ter ženo imenuje Evo, to je mater vseh živih. Adam in Eva sta v raji prav srečno živela. To je bilo prelepo življenje. Gledala sta v obličje svojega stvarnika in se pogovarjala s svojima angeljema varuhoma. Razumela sta govorjenje živalij in vseh drugih rečij, katere dandanes smatramo neživimi. To je bilo pač veselje sprehajati se ali potovati. Povsod so ju živali, cvetice itd. prijazno nagovarjale. Po dnevi kazalo jima je pot svetlo solnce, a po noči bleda luna. Ako sta zgrešila pot, vprašala sta vsikdar solnce ali luno.

Ostala pa nista vedno dobra, ampak jedla sta zapeljana od kače od prepovedanega sadú. In zgodilo se je, kakor beremo v svetem pismu: Ljubi Bog je spodil prva človeka v daljni svet. Ljubi Bog je bil zaradi tega tudi tako žalosten, da je raj vzdignil v nebesa. Sedaj je tam, kjer je bil popred raj, puščava.

2. Pouk in nazorni nauk.

Ali sta bila prva človeka Bogu pokorna? Za vsako nepokorščino sledi kazen. Najhujše sta bila kaznovana Adam in Eva. Nič več nista gledala v obličje svojega stvarnika. Nič več se nista mogla pogovarjati s svojima angeljema. Le-ta ju sicer nista zapustila, a ostala sta jima nevidna. Poprej sta imela vsega v obilosti, a sedaj sta morala v potu svojega obraza priboriti si svoj kruh. Govorjenja živalij, rastlin itd. nista več razumela in postale so jima sovražne. Najhujša kazen pa je bila, da:

Vse na svetu mora umreti,
Vse za prvi greh trpeti.

3. Uganka.

Kdo ni imel ne očeta ne matere?

X. c — cerkev.

1. Pripovedovanje.

Pobožna mati in njena sinova.

Nekega velikega praznika reče plemenita gospa svojima sinovoma: „Oh, ko bi pač danes tudi jaz mogla iti v cerkev, da bi tam s pobožnim ljudstvom k Bogu molila. A zame je predalet hoditi peš v mesto in naša kočija mi zdaj nič ne pomaga, ko smo konje prodali zaradi slabih časov“.

Njena sinova pa koj privlečeta kočijo ter se ponudita materi, da jo hočeta v kočiji v cerkev peljati, dasiravno je bila cerkev precej daleč. Mati se res vsede v kočijo in plemenita mladeniča vlečeta kočijo namesto kônj.

Vse ljudstvo je bilo živo ganjeno vidčvi toliko pobožnost matere in otročjo ljubezen njenih sinov. Od mestnih vrat do cerkve jim je nastiljalo pot s cvetjem in zelenim listjem ter radostno vpilo: „Blagor srečni materi in njenima plemenitima sinovoma!“

Pouk.

Ta dva sinova sta se ravnala po četrti božji zapovedi, ki se glasi: Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in da se ti bo dobro godilo na zemlji. Ljubila sta pa tudi Boga, kajti vedela sta, da:

Največja čednost na svetu je ta
Ljubiti roditelje in Boga.

3. Nazorni nauk.

Cerkev je največje in najlepše poslopje v vasi. V cerkvi je oltar, prižnica, krstni kamen, kor in klopi. Pri oltarji berejo mašnik sv. mašo, na prižnici nam pripoveduje o ljubem Bogu, pri krstnem ka-

menu smo bili kršeni. Na koru pa zabučé pri sv. maši orglje ter zapojó pevci. Cerkev je hiša božja. Kadar ste v cerkvi, govorite z Bogom. Hodite radi v cerkev!

Pridi k maši, kristijan,
Če le moreš — vsaki dan.

XI. č — črešnja.

1. Pripovedovanje.

Otroci v gozdu.

Otroci na kmetih imajo časi daleč v šolo. Zato čakajo drug družega iz iste vasi. Združeno stopa mala četa po poljih in po gozdih.

Na kmetih ne utegnejo roditelji dosti paziti na otroke. Delati morajo namreč pogostoma na polji do poznega večera. Časi torej otroci ne hodijo naravnost iz šole domov, kakor po mestih. Zlasti poleti in jeseni se jim ne mudi posebno. Spotoma nabirajo rdečih jagod ali gob.

Iz neke vasice so hodili Matijče, Blažek, Ivanka, Lenica in Pavlek vsak dan v šolo. Pot je držal skozi velik gozd. Otrokom je bilo ostro zapovedano, naj ostajajo vedno na potu in ne hodijo v gozd; kajti marsikak potnik, ki je zgrešil stezo, begal je dolgo po gošči, predno je prišel iz gozda.

Ta gozd pa je bil dokaj prijazen. Časi je gledala bistrooka srna na otroke, v dalji so videli kdaj mogočnega jelena, stopajočega pod drevesi — to jih je jako mikalo.

Zato sklenejo nekega dné, ko se vračajo domov, da hočejo oprezno nekoliko pogledati po gozdu.

Pavlek, najmlajši deček, sicer neče ž njimi, a rekó mu, da je boječ. Zdaj se ohrabri in greši zoper zapoved svojih roditeljev.

Prišedši v gozd, zavijejo precej v grmovje. Kaj ugledajo? Robidnice pri robidnicah! Čim dalje stopajo v goščo, tem lepše in sočnejše so.

Zdaj se začudijo z nova. Pred njimi se namreč razgrinja travnik, na katerem se paseta košuta in jelenče.

„Pojdimo ju gledat blizu“, zakliče Ivanka. Mali grešniki se plazijo po prstih, da se približajo košuti.

Ali zamán. Živali pobegneta, ne da bi ju bili otroci videli od blizu.

„Glejte vender te lepe črešnje! kako so svetle!“ zakliče Blažek.

„Volčje jagode so!“ svari Lenica.

„Kaj še!“ pravi Blažek in seže po sadu. Predno mu utegnejo zabraniti, pojé strupeno jagodo.

Lenica obledi od strahú. Poznala je strupene jagode prav dobro, kajti tudi ona jih je bila jedla nekoč.

Ko bi ji tedaj ne bil hitro pomagal spreten zdravnik, prebila bi bila grozne bolečine in celo umrla.

Zdaj tudi Blažka obide strah. Hudo ga jame zvijati. Ne dolgo in vije se po tleh ter ječi in stoče. Kaj storiti? Kje je pot? Otroci so jo zgrešili popolnoma.

Oprezno se odpravi Matijček, da bi poskal stezo. Ali že za pol ure se vrne brezupen. Pove jim, da je še globlje zašel v goščo. Vseh pet jame sedaj kričati na vse grlo. Ali nihče se ne oglasi, samo srakoper žvižga svojo pesem na visoki jelki.

Zdaj se napotita Pavlek in Ivanka, a tudi zaman. Jokaje se vrneta k ječečemu Blažku, kateri je moral bljupati — k njegovi sreči. Otroci pokleknejo in prosijo Boga, da bi jim oprostil pregrešek in jim pokazal pravi pot.

V tem se zmračí. Roditelji so bili v skrbeh za otroke. S hlapci in deklami se odpravijo jih iskat.

Srečno jih najdejo napósled. Ali dolgo so morali iskati in jih neprestano klicati na glas. — Kakšni so bili otroci! Roke in noge krvave od trnja, obleka raztrgana; vsi zmrzli ždé okoli stokajočega Blažka.

Blažka nesó domov. Tudi njemu pomaga zdravnik, ali dókaj bolečin je prebil,

predno je ozdravil. Otroci so odslej slušali roditelje in hodili po pravem potu. Volčjih jagod so se izogibali že od daleč. Ali pa ni žalostno, da jih je šele škoda zmodrila?

Pouk.

Kadar hodite zjutraj zunaj, vstajajte lépo na potu. Nikar ne hodite v goščo, dasi vas vabijo cvetlice. Veselite se dišečih dreves in želišč ter poslušajte vesele ptičke, ki prepevaje skačejo od drevesa do drevesa. Morda ugledate celo kako veverico, ki ravnokar steče čez pot in se nato bliskoma požene na bližnje drevo. Kako li pleza visoko! Kar izginila vam je izpred očíj.

Ali tudi tedaj, ko je solnce že popilo rosne bisere, nikar ne hodite daleč s pota. Kaj lahko bi se izgubili. Utegnili bi zamuditi kosilo ali večerjo, poleg tega bi pa ljube roditelje jako skrbelo, ako bi se ne vrnili o pravem času. — Nikar tudi ne jejte jagod, katerih ne poznate. Nedolžno se vam smejo zapeljivi sadki, utegnili bi pa prijeti celo za volčjo ali strupeno črešnjo. Slabo bi se vam izplačala sladkosnednost, morda bi celo umrli. Prepričali bi se, da:

Kdor naukov ne spoštuje,
Zdravje svoje zametuje.

2. Nazorni nauk.

Črešnja je drevo. Raste na vrtu. Íma lépo, belo cvetje. Kadar cvetje odpade, prikažejo se črešnje. Nar preje so zelene, potem rdeče. Prav sladke so in ukusne. Gotovo jih prav radi jeste.

Črešnjam podobne so volčje jagode, katere so strupene. Te pa né rasejo na drevesih, ampak nizko pri tleh. Ne jejte črešenj, katerih ne poznate.

3. Uganka.

Je belo ko sneg, zeleno ko detelja,
Rdeče kot kri, otrokom diši.

Lj. Stiasny — Kamnik.

Knjiga Slovenska

v

XIX. veku.

*

L. 1860 Novice: „Kar so Novice dvakrat in tudi unidan Glasnik spregovorili o osnovi novega slovenskega šolskega časnika, naj bi pač ne ostalo le pri praznih besedah, ampak besede naj bi postale resnica berž ko je mogoče, piše Rodoljub Podratitovski o učiteljskem časniku (str. 367)... Da bi nas za ohranjenje lastnega časnika premalo bilo, tega ne moremo verjeti; — meje našega jezika so predeleč raztegnjene. Da bi pisatelj manjkalo, bi bilo pač slabo spričalo o omiki slovenskih učnikov. Tudi zastran naročilnega dnarja naj nihče ugovora ne zblekne. Plača učnikov je v novejši dobi povsod tako določena, da za kakošne bukve še zmiraj kak krajcar ostane. Zakaj pa smo tudi poslani po farah? Da živimo sebi? O ne! Kaj pa bomo za Božjo voljo tudi počeli, če ne bomo zmiraj kaj novega zlasti slovenskega brali? Saj brati se pravi po besedah nekega slovečega pedagoga pobirati, in sam Izveličar pravi, da kdor ne pobira, raztresa. — Ljubljana, pokaži se nam zopet bela! Imaš može, katerim ni težava osnovati posebnega in od vsih pravih učnikov željenega časnika; Vi pa, učniki! ne odrecite pripomoči, kajti največji dobiček bo Vaš. Bog!“ — Francozi tepeni v Afriki mej Kabili po bčelah. Domače ptice — ptuji čivk: Nahajalo se je, in nahaja se žalibog! še zdaj med nami mnogo tacih prismod, ki neko posebno čast iščejo v tem, šemiti se s ptujim perjem, to je, ponašati se s ptujimi običaji ali ptujim jezikom, akoravno jim neznanstvo tega ne donaša družega — kakor sramoto in zasmeh (Mir auch weisses Kaffe und aber zwei Allgemeine — str. 408)! — Danica: Sad molitve sv. roženkranca. Slovenska narodna pesem (Castita je na-

vada ta — Svet' roženkranc moliti). O lepi tej navadi po Gorenskem v nekterih gostivnicah opoldne ali zvečer glasno moliti ob angleškem češenju. O novem križevem potu v cerkvi sv. Frančiška Ks. in o cerkvi sami. Gaëta n. pr.:

Gaeta! pred enajstmi leti si nam zvezda bila:
Katoškim' svetu kot mornarju v noči si svetila.
Zavetje varno bila takrat si očeta Pija,
Ki zalez'vala še ondaj peklenska ga je zmija...
Tud dans, Gaeta! zopet svet v te oči obrača,
Narboljšiga kralja zalezuje tam peklenska kača itd.

L. 1861 Novice: Odperto pismo preč. g. Jožefu Globočniku, fužinarju v Železnikih, naj prenapredi se nekoliko delavni red kovačem! Turki in raja. Hvalenost Angleža (Pol. ilir.). — Danica: Razsodba francoskega vojnika o zmagi Napoleona I. Sv. Polona (Jezik moj — Slavo poj itd. str. 30). Sprejem knezoškofa Jerneja v Železnikih. — Učiteljski Tovarš: Šolska drobtinica. Za boljši zapomenitev samoglasnic izreki v pevski meri (str. 10). Pozdrav Ljubljani, da je rodila Tovarša; dve besedi tovaršem učiteljem, naj ga podpirajo z dopisi literarnimi in z doneski denarnimi itd. (str. 15). O Metelku in o slovenščini. Slovo. Zložil nemški učenik Tomaževic v Teržiču, poslovenil J. Levičnik (Oj kak grenek tužen je ločitve britki čas str. 48). Vesel, da Tovarša podpirajo iz vseh krajev mile Slovenije, želi, naj bi izhajal po dvakrat na mesec, donašal tudi muzikalne priloge, vredništvo pa naj bi izdajalo mladinske bukvice s podobščinami (85). Knezoškof Jernej v šoli Železniški. Vijolčni venček spleten blagi devici in učenici Marii Kemperle o njenem vhodu v loški nunski samostan (str. 184). — Slovenske Večernice družbe sv. Mohora: Čudeži se

še vedno godé (str. 47). Otožne misli po mladostnih letih (Pes. IV.) — Darek I. zv. ima pesmico in dve povésti.

L. 1862 Novice: Čez trideset let (Prev. ilir. str. 14—36). Muhe mladega Napoleona. O smrti A. M. Slomška in: „Kakor nas je potrla ta novica, tako nas je razveselila tista, da je car ruski poslal za slovansko literaturo zaslužene možé. O jomen sprejomen! Kak šunder uganjajo vendar nekteri nemški prenapetneži, ako se le besedica o Slovanih črhne! Če nemški vladarji Avstrijancem podelujejo svetinje, ne zine živa duša nič, — če pa slovanski vladar kaj enacega stori, oj kakošen hrup! Z silo nas hočejo storiti vladi protivne in nezveste, in vendar kdo je nasprotnik Avstrije? Mi Slovani smo ob hudih ravsih in kavsih djansko pokazali, da smo verni Avstrijanci. Ali pa morejo to tudi tisti reči, kateri se ozirajo le čez meje avstrijske ter zdihujejo po vesoljni Nemčii ko Judje po obljubljenem Mesiju in bi na vrat na nos radi spravili vse vroepejske narode pod en klobuk, da bi bil le „grösser das deutsche Vaterland“. K sreči se bo menda to zgodilo še le v tistem času, ktereга oni po krivdi svojih zvezdoglezdov v pratikah nimajo, — pri nas mu po domače pravimo: „o svetem nikolem“. Zdravo (str. 371)! Novo leto trka na duri in ž njim čas naročnine časnikov. Želeti je, — srčno je želeti, da bi vsi Slovenci podpirali z naročnino domače dobre liste in dali slovó vsem onim, katerim glavna naloga je največa radost, teptati v prah in v blato vse, kar zadeva narodne pravice slovanske in katoliško vero. Ne misli si, rojak, da si „nobel“, če leži na tvoji mizi „Presse“ ali kak drug list enake baže. Vsak pameten človek te velikoveč pomiluje, ako vidi, da onega še dobrovoljno plačuješ, ki te — bije v obraz. Duh domorodni, duh slovenski zbuja se; Bog daj, da zbudil bi se tudi v novem letu gledé podpore domačega dobrega časništva v obilni obilni méri. Vsem onim pa, kateri držali se bodo naprej stare

trme, privoščili bi v hiši tistega sicer revnega pa odkritosrčnega slovenskega roko-delca, ki je bogatemu posestniku, vidši pri njem „Presse“, naravnost rekel: „Gospod! pravijo, da ni naš poseben prijatelj, kdor si ta-le časnik drži (str. 430)“. — Danica: Šolski brat. Trikratno zdihovanje k Marii (Ko o jutru svit danice — Me iz spanja prebudi itd. str. 64). Prijazna beseda o IV. zvezku novih cerkvenih pesem. Beseda o slovenskih cerkvenih pesmih in napevih (Rihar, Potočnik, Dolinar, Cvek, Majar, Mašek, Slomšek itd.) Čast bodi Bogu Očetu, Sinu in sv. Duhu (Otročja molitvica v pesmi: Kdo otroka me vstvaril je itd.). Zadnji majnikov dan (Z Bogam! dans Marija pravi itd. po Volčičevi pesmi „Misijonarjem v slovó“ ter po napevu Riharjevem str. 116). O novi farni cerkvi. Šolarska pesem: Štirje letni časi nedolžnih otrok (Spomlad je prijeten čas, — Zlo razveseluje nas itd. str. 172). V slavo nebeške Mane (Sam prišel si, Jezus moj premili itd.). O romanju na Velehrad. O stoletnici na Zalem logu s pesmijo Lotričevo po napevu Levičnikovem. Premišljevanje pred Sv. R. Telesam (Trepetaje, Jezus mili, se približam itd.). Preljubljenimu Jezusu nar večimu dobrotniku (Slavo Tebi, Jezus mili itd.). Neprestrašeni junak — katolišk duhoven (Poslovenjeno). O božji poti na Zali log. Cvetka v vezilni venec sv. Frančiška Ksaverijana (Rajska zvezda Ti, Frančišek sveti itd.). Svetih cerkvenih obredov zasmehovati ni varno. — Sl. Večernice: Šopek starih pesem. Postna I. II.

L. 1863 Novice: Še ena beseda za stran stare trebelnske kapelice (sv. Mihaela). Slava in ljubezen. Novela (Pol. Nevena str. 20—283). — Danica: Od gorenskih planin — o novi cerkvi v Loki. Popotni spominki. Romanje k sv. Kervi v zgornjem Gorotanu. V častilni spomin štiristoletnice slavne ljubljanske škofije (str. 123—288). Popisal Jožef Levičnik. Posebej natisnil in založil Jožef Blaznik v Ljub-

ljani 1863. 8. str. 64 (Vid. Novic. 1864 str. 94).

1864 Novice: Pisma slovenskega učenika svojemu bratu o potovanju na Velehrad I. 1863. I—XIV (str. 37—382). — Danica: Belak (Zgodovinske čertice). Rojakom Slovencem prošnja za spominek slavnemu skladatelju Gr. Riharju, ki naj se postavi na grob ob obletnici njegove smerti ter poslaví s kako besedo v čitavnici sredi tedna zarad vnanjih njegovih čestiteljev (cf. str. 256). V čast tančice Gospodove (tretji petek v postu — pesem). Zvezdica za šolo. Otroška molitvica o vojsknem času: Ljubi Oče v visokosti itd. Eno uro v Gospa-sveti (str. 140—150). Berač. Obraz iz strahovitih dni francoske prekucije (Pol. serb). Kjer je naj večja sila, je božja roka mila (Resnična dogodba iz dni francoske prekucije). Matevž Lotrič, semeniški duhovnik in bogoslovec IV. leta ljubljanske škofije. Čertice iz njegovega življenja, spisal Rodoljub Podratitovski (str. 255—273), po glasilki Slomšekovi: „Oj srečna tista duša, ki čisto vest ima, — Veselo svet zapuša, k Očetu se poda“. Pijavke-pijavko (žganjarja) ujedó. Vezilni šopek vpleten v čast sv. Frančiška Ksaverijana (V cerkev smo Tvojo se dansi mi zbrali itd. str. 281). — Tovarš: O smerti učitelja in godbenega umetnika J. Podobnika v Škofjiloki pa o njegovih napevih. — Drobtince: Molitev za duše v vicah in njena korist. Božičnica (Rajske strune zadonite itd.). Goreči zdihi pred podobno Marije Device. Otroška molitvica. — Slov. Večernice: Ozir po Goriškem in teržaškem Primorji in romanje v prestari Oglej. Spomini na velike šolske počitnice I. 1863 (str. 53—89). — Kalendarček družbe sv. Mohora: Šopek slovenskih pesem. Ave Marija (str. 72).

L. 1865 Novice: Pisma slovenskega učitelja svojemu bratu o potovanju na Velehrad (XV—XIX). Zapeljivec. Novela (Pol. ilir. str. 20—46). Podgrobje. Nar. pripovedka. Slobodno po ilirskem posnel (str. 102—138). — Danica: Novoletnica

(Minljivo vse — Pod solncem je itd.) O družbi sv. Mohora. Pesmi M. Lotriča — nekaj priobčil jih v Danici, nekaj v Novicah, Drobtincah in Večernicah. V čast presv. Kervi Kristusove — V. petek v postu — pesem. Snidenje v Marije-Celju. Pripoved iz zadnje šlezvik-holštajnske vojske (str. 126—133). Slepec pripelje videčega v Rim (po Jariševem Koledarju). O posvečevanji Prifarske cerkve Loške (234—257). — Cvetnik I. zv.: Valentin Duval. — Večernice: Ozir po Goriškem in teržaškem Primorji in romanje v prestari Oglej (Dalje in konec str. 46—55). Marija devica brez madeža spočeta (Pes. str. 75). Zadnji dan leta (str. 79). — Kalendarček družbe sv. Moh.: Gregor Rihar, duhovnik ljubljanske škofije, slavnoznani slov. skladatelj in organist na katedralni cerkvi v Ljubljani. Nektare čertice iz njegovega življenja s prislovico: Dokler bode se slovensko pelo, — Ime Tvoje, slavni Rihar, bo slovelo (str. 33—40). Ozir proti nebeški domovini. Učenik na grobu ljubljene učenke (Pes.). Beseda gospodom učiteljem ljudskih šol, kako naj bi po okolnostih in po zahtevanji današnjih časov pomagali, da se med slovenskim ljudstvom bolj in bolj zbudí narodna zavest, kar sklepa z besedami n. pr.: „Pomagajo naj preč. šolski nadzorniki, naj glas dadó slavni vladi . . . Da bodo pa učitelji mladino k narodni zavednosti prav budili, naserkati se morajo prej sami zdrave domorodnosti, poznati in ceniti morajo naše stališče in prizadevanje . . . Blažite mladim učencem serce in bistrice jim um, delajte jim veselje z milimi domačimi pesmami, vadite jih po mogočosti v sadjereji in v enacih, kmetu potrebnih podukih; budite pa tudi v vsakdanji in nedeljski šoli zavest domorodno. Pokažite mladi vedoželjnosti nekoliko, kakošna je bila naša nekdanjost, povejte, kaj hoče sedanjost, odkrivajte, do kakošne hočemo priti prihodnosti. Tako vlijete v mlada serca željo po blagi sreči lastne domovine, hrepenenje po zdravem in vspešnem uku v maternem jeziku,

potem se zbudí pri mladem in odraščenem ljudstvu narodna zavest, na zemlji drage Slovenije požene lepši cvet in hvaležnost bo vašemu blagemu djanju velika (str. 54—57)⁴.

L. 1866 Danica: Sveti večer (Prezala blišava — Obnebje zlatí itd). — Drobtince 1865—1866: Venček, sple-

ten in posvečen sv. Frančišku Ksaverijanu (Pristopimo — Počastimo itd). — Večernice XIII in XIV: Drobtince. I. Beseda, bogokletnežem v prevdar. II. Mati v hudih stiskah. Šopek duhovnih pesem. Božičnica. Pridite, častimo Gospoda! Verla dekla. — Koledarček: Sveti večer (Tovarši, poglejte — Nebo se žarí itd.)!

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.*)

X.

Izkazi o stavljenih kôzah.

Gledé zahteve dokazila o stavljenih kôzah pri sprejemanji otrok v šolo razglaša visoki c. kr. deželni šolski svét nastopni ukaz:

Z. 1111.

L. Sch. R.

Das hohe k. k. Ministerium des Innern hat davon Kenntniss erhalten, dass seitens der Leiter der Volksschulen die Mitwirkung zur Constatierung des Impfstandes der in Volksschulen eintretenden Kinder durch Abforderung der Impfscheine in wiederholten Fällen abgelehnt wurde.

Da die Abforderung der Impfscheine beim Eintritte der Kinder in die Volksschule als eine aus den noch in Kraft stehenden Bestimmungen des mit dem Hofkanzlei - Decrete vom 9. Juli 1836, Z. 13192 erlassenen Impf-Normativ's sich ergebende nothwendige Massregel zur Verhütung des Blatternausbruches unter der Schuljugend zu betrachten ist, wird in folge Erlasses des hohen k. k. Ministeriums für

*) Gledé v tej rubriki objavljenih ukazov čuli smo že preteklo leto željo, da bi se ukazi in odredbe v slovenskem jeziku priobčevali. Mi bi tej želji radi ustregli; ker nam je pa na tem, da objavljamo ukaze v avtentičnem tekstu, primorani smo jih objavljati v nemškem jeziku, ako le v nemškem jeziku izidejo. Ako bi jih sami preložili na slovenski jezik, bi naša prestava ne bila avtentična, in tako objavljenje bi ne imelo tolike veljave. Ker smo torej prepričani, da z dosedanjim načinom objavljenja bolj ustrežamo šolnikom, ostanemo pri tem, ker ima tudi list več veljave. — Ured.

Cultus und Unterricht vom 9. Juni l. J. Z. 9043 der k. k. Bezirks- (Stadt-) schulrath darauf aufmerksam gemacht, dass der § 13 dieses Normatives es den Volksschullehrern ausdrücklich zur Pflicht macht, mitzuwirken, damit die Bevölkerung, beziehungsweise die Schuljugend richtige Begriffe über die Kuhpocken-Impfung erlange und die Vortheile derselben kennen lerne, und dass die Sicherung eines guten Impfstandes geradezu eine fundamentale Forderung der Schulgesundheitspflege ist.

Insbesondere wird angeordnet, dass von den Schulleitungen bei Aufnahme der Schüler in die Volksschule auch die Vorlage des Impfzeugnisses gefordert und über alle, dieses Nachweises entbehrenden Schulkinder Verzeichnisse nach dem im Anschluss mitfolgenden Formulare zum Gebrauche der Sanitätsbehörden angelegt werden. Diese Verzeichnisse sind von den Schulleitern an den Bezirks- (Stadt-) schulrath einzusenden und von demselben ohne weitere Einbegleitung der politischen Behörde I. Instanz in kürzester Zeit zu überreichen.

Gelegentlich der Abhaltung der Bezirkslehrerkonferenzen sind die Volksschullehrer noch besonders anzuweisen, die von den Sanitätsorganen ergriffenen Massnahmen zur Durchführung der Impfung der Kinder mit ihrem Einflusse bereitwilligst zu unterstützen und überhaupt den Bestrebungen dieser Organe auf För-

derung des Impfwesens, soweit es innerhalb ihres Wirkungskreises thunlich ist, jeden möglichen Vorschub zu leisten.

Mit der Überwachung der Durchführung dieser Anordnungen ist der Bezirksschulinspector gele-

gentlich der Inspectionsreisen zu betrauen.

K. k. Landesschulrath für Krain.

Laibach am 14. Juni 1891.

Der k. k. Landespräsident:

Winkler.

Benennung der Schule: _____

Classe: _____

„Verzeichnis“

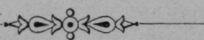
derjenigen, im Schuljahre 189 in die Schule aufgenommenen Kinder, welche entweder gar nicht oder erfolglos geimpft, oder welche mit einem Impfzeugnisse nicht versehen sind.

Familien- und Taufnamen	Tag und Jahr der Geburt	Wohnort	Impf-Zustand			Anmerkung
			nicht geimpft	erfolglos geimpft	angeblich geimpft ohne Impfzeugnis	

Dostavek uredništva v pojasnilo. Z novim šolskim letom bode torej šolskim vodstvom napraviti zapisnik po tem formularji. Da se to delo olajša in da je bolj lično, morejo si sl. vodstva v R. Miličevi tiskarni naročiti tiskan formular, ker ga ima ta tiskarna v zalogi. Izpolniti pa je ta formular tako-le: Otroci, kateri se izkažejo z dotičnim spričevalom, ne vpišejo se v izkaz. Otroci pa, ki nimajo tega spričevala, vpišejo se po alfabetu (po razredih, za vsak razred posebna pola), kakor se opisujejo v šolski zapisnik. Pri rubrikah »nicht geimpft«, »erfolglos geimpft«, »geimpft ohne Impfzeugnis« pa se v dotično

rubriko, kamor otrok spada, zapiše »1«. V prvo teh rubrik spadajo otroci, katerih roditelji izpovedó, da otroku še niso bile stavljene kozé; v drugo otroci, katerim so se po izpovedbi roditeljev kozé že stavile a se niso prijele; v tretjo pa otroci, pri katerih se po brazgotini na rami pozna, da so se kozé stavile in tudi prijele, o čemur se ima šolsko vodstvo samo prepričati.

Da so pa uspehi tega preiskavanja vedno razvidni, svetuje se, da šolsko vodstvo pri vsakem otroku tudi v šolski matici (ali v šolskem zapisniku) v »opomnjo« vpiše te zaznamke.

Vprašanja in odgovori.

K devetemu vprašanju. Podpore po 80 gld. za učiteljski tečaj za deška ročna dela na Dunaji je dovolil vis. deželni odbor, oziroma sl. kranjska hranilnica gg. učiteljem: Bregar (Kranjska Gora), Furlan (Ljubljana), Javoršek (Šiška), Levstik in Novak (Idrija 50), Vrbič (Sodražica), Zavrl (Stopiče), Armič (Ljubljana), Fettich-Frankheim (Knežak), Josin (Postojna), Lunaček (Trebelno), Rant (Trata), Trošt (Ig). Zastopanih je torej 9 šolskih okrajev. Kranjskih učiteljev bode letos zopet največ, za kar gre zasluga posebno g. cesarskemu svetniku J. Murniku, ki ima razum za stvar. Kranjska kolonija naj se tudi letos dobro postavi! Gospodom udeležencem želimo srečen pot in dobre uspehe, ki naj potem služijo v povzdigo domačega šolstva. Iskrene pozdrave gosp. voditelju Bruhsu in gg. učiteljem!

Gledé potovanja nam naznanja g. F. Trošt, da bi vsi skupaj odpotovali dné 19. t. m. ob 3. uri popoldne iz Ljubljane. Od več drugih stranij pa se nam je naznanila želja, da bi odpotovali iz Ljubljane v soboto 18. t. m. pred polnočjo s poštnim vlakom in bi prišli v nedeljo 19. t. m. popoldne na Dunaj. Tako potovanje bi imelo to prednost, da bi se po dnevi peljali čez Semering, kar je vsekakor uvaževati, in da bi se na Dunaji od potovanja lahko osnažili in odpočili in bi odpočiti došli drugi dan zjutraj v zavod, kjer se takoj prične z delom. Gradec pa bi si lahko nazaj gredé ogledali, ako bode „barometer“ možnjikov »lepo« kazal. Sploh pa Gradec ni tako daleč.

Ker bi bili že na Dunaji, bolje bi kazalo Prago obiskati. Vožnja tija baje stoji samo nekaj nad 3 gld. To je pač malo za tako daljavo. Vsakakor je dobro, da se gg. tovariši zaradi odpotovanja poprej natanko pomenijo. Gospodje pa, ki so v tečaj sprejeti, pa se ga ne mislijo udeležiti, naj to takoj na Dunaj naznanijo.

Jednajsto vprašanje. Ali more sestra za rajnim bratom-učiteljem dobiti četrletnino za pogreb? Ali mora prošnja kake priloge imeti? (G. V. Z.)

Odgovor. § 79. deželnega zakona od dné 29. m. l. travna 1873, št. 22 določuje, ako poslednja vštevna letna plača učitelja v djanski službi umrlega ni presegala 600 gld. in tudi zapuščina ni tolika, da bi se poplačali stroški za bolezen in pogreb, gré dedičem umrlega četrtnina tiste letne plače kot pogrebni kvartal. V Vašem slučaju je bila vštevna plača nižja kot 600 gld. Zapuščina je negativna, ker je sestra rajnega ob času bolezni in za pogreb izdala vso svojo doto; torej se je on pri nji zadolžil. Zaradi tega imajo dediči pravico do pogrebnega kvartala. Vprašanje je le, kdo se more po zakonitih določilih smatrati pravnim dedičem. Po našem mnenju pač roditelji. O tej stvari vprašajte kakega strokovnjaka (notarja). Pravni dedič naj potem vloži prošnjo pótém okrajnega šolskega sveta na deželni šolski svet. Prošnji pa menimo da se mora vsekako priložiti notarijatski akt o zapuščini.

Književnost.

Srce. Spisal E. de Amicis, preložila J. Miklavčič, učiteljica. Založil J. Giontini v Ljubljani.

Na drohno danes te knjige ne bodemo opisali. Saj je znano da je že preložena v mnoge jezike, torej se sama ob sebi priporoča. Doslej so izšli štirje

zvezki. Cena za zvezek 20 kr. je jako nizka. Knjiga je posebno pripravna za šolska darila ob šolskem sklepu. V ta namen se dobé pri g. založniku vsi štirje zvezki v jedno knjigo lično vezani za 1 gld. Roditeljem, prijateljem otrok, krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom jo prav toplo priporočamo.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. (Učiteljska konferencija za mestni šolski okraj Ljubljana.) Dné 2. t. m. točno ob 8. uri otvori g. c. kr. okrajni šolski nadzornik konferencijo, pozdravljajoč zbrano učiteljstvo c. kr. učiteljišč, obeh c. kr. vadnic in vseh javnih in zasebnih ljudskih šol ljubljanskih. Ravno tako pozdravi gospoda župana Petra Grassellija, ki je kot predsednik c. kr. mestnega šolskega sveta konferencijo počastil s svojo navzočnostjo, kakor tudi navzočna člana c. kr. mestnega šolskega sveta, g. kanonika Zamejca in kaznilniškega učitelja g. Stegnarja, in navzoče gospode katehete. Za svojega namestnika

imenuje g. šolskega svetnika Bl. Hrovatha. Zapisnikarjema se izvolita g. Janovsky in gospodičina Marolt. — Na to preide predsednik k II. točki dnevnega reda, k poročilu o nadzorovanih šolah; priporoča šolskim vodstvom strogo izvrševanje razpisa visokega c. kr. dež. š. sveta z dné 14. junija 1891, št. 1111. v cepljenji kóz, in § 33. šolskega in učnega reda o uradnih spisih, inventarih, učilih itd. V govoru, celo uro trajajočem, našteva potem, kar je dobrega in graje vrednega opazil pri nadzorovanji tukajšnjih šol. Govoreč o vsakem predmetu posebej, pohvali mestno učiteljstvo, da gledé na število, snov in popravljanje

pismenih nalog vestno izpolnjuje obstoječe predpise. Metoda in učni uspehi pri slovenskem in nemškem učnem jeziku, pri nemškem in slovenskem drugem deželnem jeziku, pri računstvu in zgodovini so se v obvezi izboljšali in se morejo naravnost dobri, deloma prav dobri imenovati. Vender z ozirom na to, da iz ljubljanskih šol najmenj jedna tretjina učencev odhaja v srednje šole, želi govornik, da bi se temeljiteje gojile vaje v diktandi in v analiziranju stavkov. Želeti bi bilo tudi, da bi bile vse učiteljice slovenskih ljudskih šol učnega jezika v govoru in pismu popolnoma zmožne, a take učiteljice so izjema. Govornik pravi, da ne odjenja, dokler se ta stvar povoljno ne uredi. Učiteljice slovenskih dekliskih šol — navzočne in nenavzočne — bi se morale vender toliko zavedati svoje dolžnosti in imeti toliko častiljivosti, da bi se popolnoma priučile jeziku, v katerem jim je poučevati. — Pouk v realijah je bil v obče hvale vreden, v nekaterih razredih dekliskih šol pa premalo nazoren. Govornik obširno razklada, kako bi se izboljšala metoda pri zemljepisju in prirodopisju. Učni uspehi v lepomisju, v risanju in v telovadbi ne zadostujejo. Graja, da piše do malega vsak učitelj svoje oblike posameznim črkam, ter pravi, da se mora ta stvar prihodnje leto stalno urediti takó, da se bodo po vsih mestnih šolah pisale iste oblike. V risanju ni zapaziti nobenega napredka, vse hodi po starih izvoženih kolovozih; brez stigem risata samo dva učitelja, a ta dva z najboljšim uspehom. Zatorej tudi drugim priporoča risati brez stigem. Za telovadbo vse šole nimajo niti primernih telovadnic, a zategadelj se telovadne ure ne smejo porabljati za druge predmete; ob lepih dnevih naj učitelj mladino pelje pod milo nebó itd. Končno priporoča učiteljstvu, naj se vestno pripravlja na vsako učno uro, ker samo s tem zagotovi vsak v svojem razredu lep napredek. V obče pa se smejo učni uspehi v tem šolskim okraju dobri imenovati. — Na to prevzame gospod šolski svetnik Hrovath predsedstvo in g. c. kr. okrajni šolski nadzornik prične svoje predavanje: »Vsprejemna preskušnja v srednje šole«.

Govornik našteje in prebere vse ministerske ukaze, ki so od l. 1849. do 1891. izšli o vzajemni preskušnji; pové, kaj zahteva ta preskušnja od učenca iz kršč. nauka, slovnice in iz računstva; primerja s temi zahtevami naše učne črteže ter pride do zaključka, da se našli učenci po večrazrednicah več uče nego jim je za vsprejemno preskušnjo tréba. Da pa navzlic temu mnogo učencev te preskušnje ne prebije, temu je vzrok to, da starši in nekateri nespametni učitelji svoje učence s to skušnjo strašijo, da potem učenci kar trepetajoči pridejo v realko ali gimnazijo; da srednje-šolski učitelji mnogokrat ne poznajo knjig in metode, ki se rabi na ljudskih šolah, ter iz slovnice in računstva dajó naloge, ki se ne ujemajo z zakonitimi predpisi; da so učenci v diktandi in v analizi stavkov, kakor se zahteva pri vsprejemni

preskušnji, premalo izvežbani, dasi znajo dobro sprežati in sklanjati, in naposled da je med ljudsko-šolskimi in srednje-šolskimi slovnici in učnimi knjigami široko zijajoče neskladje in da se pri nemščini (Lehmann, nemško-slovenska slovnica) in slovensčini (Praprotnik, Končnik) vtepajo otrokom v glavo pravila in oblike, katere so po nazorih srednje-šolskih profesorjev in z ozirom na njih knjige (Willomitzer, Šuman) pogrešne. Vse svoje trditve podpira govornik, ki je že dvanajstkrat vodil vsprejemno preskušnjo na realki, z raznimi vzgledi in resničnimi dogodki ter naposled podá mestnemu učiteljstvu navodila, kako mora svoje učence pripravljati za vsprejemno preskušnjo. Končno omeni še jeden pot, kaj se bode letos in prihodnja leta zahtevalo na ljubljanskih srednjih šolah. Zahteva se: 1.) Znanje krščanskega nauka, kolikor se ga je možno naučiti v prvih štirih letih ljudske šole. 2.) Nemški, oziroma slovenski in nemški diktat brez posebnih napák. 3.) Stavkova in besedna analiza enega prosto razširjenega stavka (za Nemce samo nemškega, za Slovence nemškega in slovenskega). 4.) Učenec more izdelati štiri kratke računске naloge s celimi števili. Za analizo ima učenec časa poldrugo uro; toliko tudi za račune.

Nad jedno uro trajajoči govor predsednikov je bil vsprejet z večkratnim glasnim odobrovanjem. Ž njim smo mestni učitelji dobili jasen in določen načrt, kako moramo učence pripravljati za vsprejemno preskušnjo. G. šolski svetnik Hrovath, ki se je govorniku zahvalil za njegevo zanimivo predavanje, govoril je vsem iz srca. G. c. kr. okrajni šolski nadzornik bi pa gotovo vsemu slovenskemu učiteljstvu jako ustregel, ko bi svoj govor v kakem strokovnem listu priobčil.

Potem se določijo učne knjige za leto 1891/2. — G. Kokalj poroča na to o stanju in računu okrajne učiteljske knjižnice, za katere upravo se g. Kokalju izreče zahvala.

G. prof. Linhart nasvetuje, naj se knjižnica naroči na »Laibacher Schulzeitung«. Sprejeto. — Nato se izvrše razne volitve. Izvolijo se: I. v knjižnični odsek: Kokalj, Belé, Žumer; II. v stalni odbor: Raktelj, Valenta, Žumer, Belé; III. v c. kr. mestni šolski svet za prihodnjo dóbo (1891—1897): Raktelj, Žumer; IV. v deželno učiteljsko konferencijo: Belé in pri ožji volitvi prof. Linhart (21 glasov) proti Raktelju, ki je dobil 19 glasov.

Samostalni predlogi. G. Cepuder obširno utemelji svoj predlog, naj se obrne ljubljansko učiteljstvo do šolskih oblastev s prošnjo, da se mu ohranijo stare plače in da se pri oddaji učiteljskih služeb in pri pomikanju učiteljev iz nižjih plačilnih vrst v višji gleda v prvi vrsti na službena leta. — G. Furlan predlaga, naj bi se v Ljubljani ustanovila poboljševalnica za pravno pokvarjene otroke, ki so še v letih šolske dolžnosti. — G. Žumer predlaga prositi šolska oblastva, naj ukrenejo, kar je treba, da

se stalno ustanove tri učiteljska mesta na ljubljanskih šolah, katera se že leta in leta suplirajo. Dalje: da se na mestnih šolah v mesecih veliki traven, rožnik in mali srpan vsaj v nižjih razredih, kjer je menj učnih ur, pouk takó uredi, da se večina ali po možnosti vse učne ure prelože na dopoludanski pouk in se v to svrhu porabi tudi doslej prosti četrtek. Vsi samostalni predlogi se vzprejmo. — G. nadzornik sklene konferencijo ob 1/2 12. uri s trikratnim »Slava« klicem Nj. Veličanstvu. G. šolski svétnik Hrovath se končno zahvali predsedniku za nepristransko vodstvo okrajne učiteljske konferencije.

Iz logaškega okraja. Letošnja okrajna učiteljska konferencija za logaški šolski okraj bode dné 30. malega srpana 1891. ob 10. uri dopoludne na Rakeku.

Vspored:

1. Določitev predsednikovega namestnika in dveh zapisnikarjev.

2. C. kr. okrajni šolski nadzornik prof. V. Zupančič objavi nekatere ukaze in svoje opazke pri nadzorovanji šol.

3. Poročilo lanskega stalnega odbora o podrobnih načrtih za realije.

4. Pouk o čebelarstvu po ljudskih šolah, poroča nadučitelj g. Iv. Poženel.

5. Razgovor o napravi primerne zemljevida logaškega okraja, poročevalec nadučitelj g. V. Ribnikar.

6. Poročilo knjižničnega odbora za leto 1890/91.

7. Volitev odbora za učiteljsko knjižnico logaškega okraja za šolsko leto 1891/92.

8. Volitev stalnega odbora za leto 1891/92.

9. Volitev dveh odposlancev v deželno učiteljsko zborovanje.

10. Samostalni nasveti, kateri naj se najkasneje do 22. malega srpana pismeno naznanijo stalnemu odboru.

Skupni obed bode na »Pošti« in potem izlet v Škocijan.

Iz novomeškega okraja. (Konferencija.*) Naša uradna okrajna konferencija bode dné 29. malega srpana ob 9. uri v Novem Mestu.

Dnevni red:

1. Določitev predsednikovega namestnika in volitev dveh zapisnikarjev.

2. Poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika o zaznavanji pri nadzorovanji šol.

3. V katerem obsegu je moči poučevati realije na jednorazrednicah? Poročevalca določi žreb izmed učiteljev na jednorazrednicah.

4. Razgovor o vprašanjih, ki stojé na dnevnem redu letošnje deželne učiteljske konferencije.

5. Poročilo knjižničnega odbora o stanji okrajne učiteljske knjižnice, o zvršenem nakupu knjig in o računih.

*) Gospe tovariše prosimo za poročilo o izidu konferencije. —

6. Nasveti o nakupu novih knjig za okrajno učiteljsko knjižnico.

7. Volitev a) revizorjev računov, b) stalnega, c) knjižničnega odbora.

8. Volitev dveh odposlancev k deželni učiteljski konferenciji.

9. Samostalni predlogi, katere pa je najmenj tri dni pred zborovanjem pismeno naznaniti pri članu stalnega odbora, č. gosp. p. Florentinu Hrovatu.

Iz postojnskega okraja 11. mal. srpana. Dné

9. malega srpana smo razkrili učitelji tega okraja nagroben spomenik pokojnemu nadučitelju košanskemu g. F. Keteju. Ob 9. uri je bila črna sv. maša, kojo je daroval gospod župnik M. Torkar. V imeni vsega učiteljstva bodi mu na tem mestu izrečena prisrčna zahvala in »Bog plati«! Po sv. maši smo šli na prerani grob rajnega tovariša in prijatelja, kjer je g. župnik opravil običajne nagrobne molitve in obrede; učitelji pevci so mu pa pri tem pomagali. Ko smo blazega pokojnika še jedenkrat poškopili z blagoslovljeno vodo, poslovlili smo se od njega s solznimi očini.

Spomenik je res krasen; visok je dva metra ter ima podobo piramide. Izklesal ga je g. Miha Stegel, kamnosek na Kalu pri Šent-Petru na Notranjskem ter dela čast ne le našemu društvu, ampak tudi mojstru samemu; vrh tega ima pa tudi prednost, da je prav po ceni; zato izpolnjujem prijetno dolžnost, da omenjenega kamnoseka naj topleje priporočam v naročbo spomenikov in drugih kamenoskih del.

S tem spomenikom smo postavili učitelji postojnskega okraja tudi sebi lep spomenik stanovske zavednosti in kolegijalnosti; po vsi pravici smem pa poudarjati, da je obedve te lepí lastnosti rodilo naše okrajno učiteljsko društvo. Ponosno stoje na vzožji spomenika zapisane besede: »Postavilo okrajno učiteljsko društvo«.

J. Dimnik — Postojina.

Iz radovljiškega okraja. (Konferencija.)

Konferencija za radovljiški okraj bode dné 22. mal. srpana ob 10. uri na Bledu.

Razven navadnih toček je na dnevnem redu:

1. O slogi in kolegijalnosti med učiteljstvom. Poročevalca Josip Žirovnik, nadučitelj v Gorjah in Luka Kavalar, učitelj v Ratečah.

2. Kako more šola v otrocih čute domovinske ljubezni in zvestobe do presv. vladarja buditi in pozivljati? Poročevalca Janez Rihteršič, nadučitelj v Srednji Vasi in Katarina Droll, učiteljica v Gradu.

Jurij Žirovnik.

Z Iga. Tukaj smo praznovali slavnost sv. Alojzija kolikor možno slovesno. V tridnevnicí t. j. 18., 19. in 20. rožnika so imeli otroci spoved in sv. obhajilo, vsak dan jim je č. g. katehet in kapelan Julij Čuk razlagal imenitnosti tega varuha mladine, a potem je sledila sv. maša in litanije, katero je imel č. g. župnik J. Dolenc.

Ured.

V praznik sv. Alojzija se je zopet zbrala šolska mladina v šoli praznično oblečena, deklince bele z venci na glavi. Iz šole je šla kakor prejšnje tri dni vedno pod nadzorstvom svojih učiteljev v cerkev. Tu je č. g. župnik spretno in mikavno pojasnjeval podobo sv. Alojzija spodbujajoč mladino k vzglednemu življenju, pridnosti in pokorščini; za tem je bila slovesna sv. maša z asistenco, a popoldne zopet slovesne litanije.

Po litanijah zbrali so se zopet otroci v lepo okinčani sobi I. razreda, kamor so dospeli tudi razni roditelji, gg. župnik, katehet, Fr. Lenart, ki je asistiral, ud visokega deželnega šolskega sveta, ravnatelj Andr. Praprotnik, udje tukajšnjega in tomišelskega krajnega šolskega sveta in drugi. Pred začetkom slavnosti nagovori župnik otroke in jim razloži še jeden-

krat življenje sv. Alojzija in na to blagoslovi lepo podobo, katero je predsednik krajnega šolskega sveta g. Ivan Gams za šolo kupil, blagoslovi tudi za šolski sobi lepi podobi »Kristus na križi«. G. katehet J. Čuk opominja otroke, naj so pridni in ubogljivi, a navzočne roditelje spodbuja, naj otroke radi v šolo pošiljajo. Za tem je sledilo petje in razne deklamacije posameznih učencev in učenk, kar je roditelje jako ganilo. Po govoru nadučitelja g. Trošta, v katerem se je med drugim spominjal velikega dobrotnika naše šole pokojnega Matije Pribila, kateri je volil za ubožne učence lepi znesek 368 gld. 67 kr., zapeli so otroci cesarsko pesem, in slavnost je bila končana.

Po slavnosti je razdelil č. g. katehet med učence 315 knjižic »Podobica sv. Alojzija« in 300 podobice sv. Alojzija. *Ksaverij.*

Društveni vestnik.

Iz Dolenjega Logatca. (Društveno zborovanje). Dne 4. rožnika t. l. je imelo »Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega« svoj 4. občni zbor v Planini. Ob določeni uri otvori predsenik g. Ribnikar društva zborovanje in pozdravi zbrane ude društva in druge goste poudarjaje vez prijateljstva, vez jedinosti med učiteljstvom logaškega okraja. Na to je poročal gospod Benedek — tajnik društva — o delovanji preteklega leta. Prošnje, katere je društvo raznim oblastvom predložilo v preteklem letu in rešitev taistih, izvršitev sklepov občnega zbora in odbora zlasti pa postava spomenika na grobu tovariša Ivana Trevena na Blokah kaže, da se je društvo tudi v tem letu prizadevalo ustreči in zadostiti stavljenemu si namenu, kar je pokazalo tudi odobravanje navzočnih. Predsednik je poročal na to o tretjem zborovanji »Zveze slovenskih učiteljskih društev« dne 16. in 17. rožnika t. l. v Trstu in raztolnačil od njega nasvetovane popravke oziroma dodatke k resolucijam — katere so tako že iz šolskih časopisov sleharnemu znane, le gledé urejenja učiteljskih plač po statusu, kakor je pri c. in kr. vojaštvu, moral bi takrat dostaviti, da naj slavni direktorij »Zveze« izdela popolni načrt takega zakona, določilje taistega vsem slovenskim učiteljskim društvom v pretres, in ta načrt, ko se pri prihodnjem občnem zboru »Zveze« po končni razpravi odobri, višjim oblastvom odda v oživljenje. Ker pa tega dostavka pri občnem zboru »Zveze« ni staval, sklene se ta nasvet poslati slav. direktoriju, da ga stavi v spored prve seje upravnega odbora. Ker so se za leto 1889 do 1890 nagrade za kmetijski poduk nerazumljivo razdelile, naprosi se predsednik, da pri občnem zboru c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko dne 11. rožnika t. l. v tej stvari prosilje pojasnila, oziroma stavi predlog, da vsak učitelj, kateri uspešno deluje v šolskem vrt-

narstvu, dobi za ta trud in tudi dejanske izdatke primerno nagrado.*)

Blagajnik g. Poženel je kazal potem stanje društvenih dohodkov in stroškov, na kar so se za pregledovalce računov volili z vsklikom g. g. Gašperin G., Likar H. in Repič P.

V društveno vodstvo so se izvolili g. g. Benedek T., Dermelj K., Kerne J., Poženel J. in Ribnikar V.

Letni donesek se določi kakor druga leta za prave in podperne ude na 1 gld.

Za delegate v prihodnji občni zbor »Zveze slovenskih učiteljskih društev« se volijo gospodičine učiteljice Ceme Franciška — Rakek, Leskovec Viljemina — Unec, Leskovec Olga — Planina in gospodje nadučitelji: Poženel Ivan — Rakek, Repič Peter — Unec in Ribnikar Vajtek — Dolenji Logatec. Ako bode društvo imelo pravico več delegatov poslati k zborovanju, naj druge izvoli odbor.

Po zvršeni volitvi je poročal g. Ribnikar o šolskih delarnah. V prav zanimivem govoru nam je razjasnjeval namen in potrebo šolskih delaren, ter vzbudil pri vsih prav živo zanimanje do taistih. Č. g. Podboj J., župnik planinski, zahvalil je govornika prav toplo za dana pojasnila in ga prosil v kakem listu obelodaniti govor ter obljubil vprvič, ko doide v Logatec, ogledati si šolsko delarno v Dolenjem Logatci. G. R. je govoril zadi obsirne tvarine le o jednom delu — jednej reči, na katero ravno šolske delarne lahko vplivajo i. s. kako vzbuditi pri mladini veselje in ljubezen do dela, ter bode nadaljeval v prihodnjih občnih zborih.

Od nasvetov, kateri so se pri zborovanji sprejeli. omenim naj le ta dva: Letošnja deželna učiteljska

*) Predlog, ki ga je v tej stvari staval in utemeljal g. Ribnikar, priobčimo prihodnjic. *Ured.*

konferenca naj izvoli sprejeti v razpravo *a)* ureditev — oziroma nadomestitev dosedanje neuspešne — učiteljsvo, deco in nje stariše trpinčijoče ponavljavne šole in *b)* nastanitev pomožnih učiteljev za vsak okraj.

Ko se predsednik zahvali navzočnim za vstrajnost in zanimanje, zaključi zborovanje.

Po zboru pa je imel takoj odbor sejo in v taisti volil predsednikom društva g. Ribnikarja V., predsednikovim namestnikom in tajnikom g. Benedek-a J. in blagajnikom g. Poženela J.

Pri skupnem obedu sta nas počastila s svojo navzočnostjo oba gospoda duhovnika planinska — in pozneje 2 g. tovariša in 2 gospice tovarišice iz Postojne. Slava jim.

Iz kranjskega šolskega okraja. (Naše društvo)

V 2. dan meseca malega srpana je imelo učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj svojo glavno skupščino v mestni dvorani v Kranji. V navzočnosti 21 društvenikov — med temi dve gospici učiteljici — otvori zborovanje predsednik g. L. Jelenec ob 10. dopoludne. V svojem nagovoru se spominja III. skupščine »zveze slovenskih učiteljskih društev« v Trstu, pri kateri je bile naše društvo prav dobro zastopano. Dalje omenja zboljšanje učiteljskih plač, koje pa veliko večino učiteljsva ni zadovoljilo ter poudarja, da dokler nam bodo zboljševali plače tem potem, kakor letos, zadovoljilo se ne bode kranjsko učiteljsvo. Dokler bo imel učitelj, kateri službuje 15 ali še več let isto ali pa še manjšo plačo kakor oni, kateri službuje 3 leta, toliko časa bomo trkali, da nam uredijo plače po službenih letih. Najboljši — pa žalosten — odgovor na zboljšanje plač je pač to, da so začele izvrstne, mlade učiteljske moči obračati učiteljsvu hrbet in si iskati boljše eksistencije. Potem govori predsednik o velevažnem sklepu visokega c. kr. deželnega šolskega sveta, da se skliče letos po preteku 12 let deželna učiteljska konferencija. Ta sklep je gotovo obveselil vsakega učitelja, saj imamo toliko vprašanj, o katerih je treba temeljitih posvetovanj, da dosežemo jedinstvo. Odboru našega društva je bil znan vsprejeto deželne učiteljske konferencije v glavnih potezah in rad bi jih bil dal pri današnji skupščini v razgovor, a ni se mu zdelo umestno, ker dnevni red še ni bil uradno razglašen. Naloga novemu odboru pa bode, da skliče meseca velikega srpana še jedenkrat skupščino našega društva ter postavi na dnevni red najvažnejša vprašanja, o katerih bode imela posvetovati in sklepiti deželna učiteljska konferencija, da že tu dosežemo jedinstvo in damo našim trem odposlancem nekako navodilo, kako naj nas zastopajo. Slednjič vse navzočne predsednik prav prisrčno pozdravlja. Posebno se zahvaljuje g. M. Kosu, da je ostal zvest našemu društvu, čeravno službuje v drugem šolskem okraji. Zakliče pa tudi najgovornemu nasledniku: dobro došel v našo sredino!

Potem nagovoru nasvetuje predsednik, da pošljemo brzojavnim potem isti dan zborujoči učiteljski konfe-

renciji stolnega mesta Ljubljane in črnomaljskemu učiteljskemu društvu svoj bratski pozdrav, kar se je zgodilo.

Druga točka dnevnega reda je bilo poročilo g. tajnika o delovanju društva. Iz tega povzamemo, da je imelo društvo svojo zadnjo skupščino v 3. dan listopada l. l., društveni odbor je imel štiri seje, pri katerih je ukrepal o društvenih stvareh. Osobito se je trudil, da bi društvo priredilo kak koncert, ter tem potem pridobilo več podpornih udov. G. Debeljak vpraša na to, zakaj je letos izostalo poročilo g. pevodje? Predsednik odgovori, da se je poročilo moralo opustiti, ker se ni imelo sploh nič poročati, kajti g. pevodja se ni udeleževal odborovih sej. G. pevodja se je opravičeval ter poudarjal, da na koncert v našem okraji pri sedanjih razmerah ni misliti, ter zahteva, da naj zbor izreče, ali se je opravičil, čemur mu zbor pritrdi.

Iz poročila g. blagajnika izvemo, da društvo materijelno dobro stoji. Društvo šteje danes 47 udov, med temi 7 podpornih. 9 učiteljev pa noče o našem društvu še nič vedeti. Računskimi pregledovalci so bili voljeni gg. Dolinar, Krenner in Kuhar.

(Konec prih.)

Iz novomeškega okraja. Naše društvo ima svoj občni zbor dne 29. malega srpana t. l. ob 2. uri popoldne v gostilni g. J. Sorca v Kandiji.

Dnevni red:

1. Pozdrav predsednikov.
2. Tajnikovo poročilo o društvenem delovanju.
3. Blagajnikovo poročilo o društvenem premoženju.
4. Vplačevanje društvenine za leto 1891.
5. Določitev društvenine za leto 1892.
6. Volitev novega društvenega odbora in treh pregledovalcev računa.
7. Razgovor o nagrobnem spomeniku gospoda tovariša in člana Jakoba Anceljna.
8. Razni nasveti, katere naj gospodje člani vsaj do 28. t. m. društvenemu tajniku naznanijo.

K obilni vdeležbi vabi tudi vse šolske prijatelje neučitelje

odbor.

Iz postojnskega okraja. (Naše društvo.) Dne 8. mal. srpana je bil občni zbor našega okrajnega društva. Predsedoval je g. Jelenec, ker je bil g. Zarnik zadržan vsled bolezni. Pozdravil je navzočne tovariše in tovarišice in konstatiral zbor sklepčnim. Tajnikovo poročilo je bilo kratko: Odbor je pooblastil g. Česnika, da izdela diplomu častnemu udu g. Gorupu na Reki, kar se je tudi zgodilo. O spomeniku na grob pokojnemu Lavrenčiču se je dogovarjal odbor s pokojnikovim očetom. Postavil pa je odbor spomenik pokojnemu nadučitelju Keteju v Košani, kateri se je odkril 9. t. m.

Blagajnikovo poročilo je bilo tudi sprejeto, dasi smo nekako s strahom motrili malo vsotico v dru-

štveni blagajnici z ozirom na svrho, katero si je društvo postavilo vsled premembe pravil, da namreč osnuje tudi podpiralno zalogo v korist bolnim društvnikom. G. Dimnik je poročal o tem predmetu, ki je povzročil viharno debato, katere so se udeležili gg. Punc̄ah, Primožič in Kalán. Osobito prvima bi priporočal, da še jedenkrat pazno prečitata v 6. števil. »Učit. Tovariša« l. 1891. listek z zaglavjem »listi slov. pesimista II.« Društva imajo občne zборе za to, da se razjasnijo različna mnenja, da se ukladajo nasprotstva med različnimi mislimi, ne pa, da hoče kdo po vsi sili učiti nas svoje nazore kot jedino prave ali pa da kdo brez konca in kraja »otrobe veže«, kakor bi rekel naš pesimist. Toliko v prijateljski spomin onim, ki hočejo takoj izstopiti iz društva, ako njih ne velja.

Slednjič je bila prememba pravil sprejeta, kakor jo je predlagal g. poročevalec.

V odbor za tekoče leto so voljeni gg.: Zarnik, predsednik, Jeleneč, namestnik, Verbič, tajnik, Zámán, namestnik, Ivo Trošt, blagajnik, Česnik, pevovodja, Požar, namestnik. Upamo, da je društvo v dobrih rokah.

Pri točki »posebni nasveti« vstane g. Jeleneč in začne opisovati delovanje našega društva, njega ustanovitev ter slednjič imenuje tudi njega ustanovitelja g. Dimnika, ki je bil do sedaj duša društva, kakor sploh duša v našem učiteljskem življenji, želi mu tudi v beli Ljubljani najboljših uspehov ter predlaga, da ga društvo izvoli častnim članom. Predlog je bil sprejet z burnim odobravanjem, gromoviti »živio« razlegal se je po dvorani.

Zabavali smo se še pozno v noč in »ljubi dežek« je obdržal marsikoga v družbi zalih gospdč. in gospd, četudi jo je mislil odbrusiti še za dné. Vsled tega je bila dvorana ob 10. uri zvečer uprav tako natlačeno polna kot pri obedu. Ura je že hitela na četrtek, ko smo si zadnjikrat bratski segli v roke in voščé si »lahko noč« razpršili se na razne kraje ljube nam notranjske zemlje.

—t.

III. skupščina „Zveze slov. učit. društev“ dne 16. in 17. velikega travna v Trstu.

(Konec.)

O drugi točki: »Važnost obrtno-nadaljevalnih šol«, je v daljšem govoru poročal ravnatelj g. Ivan Lapajne. Govornik je omenil, da mora učiteljski stan tudi druge stanove ljubiti in po svoji moči za njih napredek skrbeti. To »Zveza« tudi spolnuje. Lansko leto je bil na vrsti kmetski stan, letos bodi rokodelski, ker je jako potreben, da se mu pomaga; kajti znani pregovor bi se danes prav lahko glasil: »Das Handwerk hat keinen goldenen Boden mehr«. Potem je omenjal nekdanje »Zünfte« ter je dokazoval, kako potrebna je izobrazba rokodelskemu stanu. Priporočal je osnovanje rokodelskih šol. Glede

vzdrževanja takih šol je mislil g. govornik, da bi bilo to prav lahko; kajti občina bode dala dve tretjini, nekaj kupčijska zbornica, nekaj deželni odbor, nekaj privatne osebe in drugo vlada.

G. predsednik je prečital resolucijo, h kateri je želel gosp. Ribnikar natančnega dodatka: »Kdo bode plačal?«

Na to se je sprejel naslednji predlog: »Na vsaki tri- in večrazrednici, kjer se peča prebivalstvo z obrtnijo, naj se, ko bode nje gmotni obstanek zagotovljen, osnuje obrtno-nadaljevalna šola«.

Zadnji predmet je bil: »Metoda računstva na nižji stopinji«, o katerem je kratko, a prav dobro poročal g. predsednik dr. Romih. Omenil je, da je metoda računstva zavozila na nepravi pot ter je priporočal Lavtarjevo metodo.

Brez vsake debate so bili »en bloc« sprejeti naslednji predlogi:

1.) Temelj računstvu je številna vrsta, ne nazornost števil.

2.) Grubejeve številne podobe in na nje se naslantajoče vsestransko obravnavanje vsakega števila posebej se ne dajo zagovarjati niti oziraje se na bistvo osnovnega računstva, niti oziraje se na duh učencev.

3.) Pravilna metoda računstva zahteva, da si učeneč in učitelj ne mislita nobenega števila samega od sé, temveč si celo številno vrsto v duhu predstavljata.

4.) Pravilna metoda računstva zahteva, da osnujemo vse računске zakone le oziraje se na številno vrsto.

5.) Pri izpeljavi metodičnih zakonov mora nam v prvi vrsti merodajno biti pravilo, kako nastane številna vrsta.

6.) Tvarina se razdeli, da se obravnava vsaka operacija za drugo.

7.) Obravnavati se mora lažja tvarina pred težjo; zatorej s prva le štetje, potem seštevanje in odštevanje. Množenje, deljenje in merjenje se šele vežba, ko ne dela štetje, seštevanje in odštevanje učencem nobene preglavice. Ulomki naj se na tej stopinji popolnoma opusté.

8.) Za počitovanje števil in računskih operacij nam morajo rabiti le računila, pri katerih se nahajajo računiki vsi v jedni vrsti.

9.) Uporabne naloge je treba metodično urediti.

10.) Lavtarjeve metodične knjige in Lavtarjevo računilo se priporočajo za ljudske šole.

G. podpredsednik je prebral došlih 13 brzojavov in več pisem.

Slednjič je zahvalil g. predsednik vse udeležence zborovanja, ker se niso bali ne dolgega pota, ne stroškov. Ravno tako tudi banko »Slavijo«, katero je

ob jednom učiteljstvu priporočal, kakor tudi vse tržaške Slovence, slavni vsprejemni odbor, tržaško slovensko časnikarstvo, gg. pevce, in posebno pa še gospodičine pevke.

S trikratnim »Živio!« na premilostljivega cesarja je bilo zborovanje ob 12. uri popoldne končano.

Jakob Furlan.

Vestnik.

Osobne vesti. Predsednik c. kr. mestnega šolskega sveta ljubljanskega, preblagorodni g. mestni župan Peter Grasselli, bil je že četrtokrat izvoljen mestnim županom. Presvetli cesar je to izvolitev potrdil. Slavnostna prisega se je dne 11. t. m. vršila v mestni dvorani. — G. Anton Funtek, učitelj-voditelj na barji in začasni učitelj na c. kr. obrtni strokovni šoli v Ljubljani, imenovan je stalnim učiteljem na tej šoli v desetem činovnem razredu.

Odposlanci k deželni učiteljski konferenciji so doslej izvoljeni: za šolski okraj mesto Ljubljana g. učitelj I. Belè in g. prof. W. Linhart; za okraj ljubljanska okolica g. učitelj J. Gregorin (Črnuče) in g. nadučitelj F. Papler (Borovnica); za kamniški šolski okraj g. učitelj Petrovec (Čemšenik) in g. učitelj L. Stiasny (Kamnik); za litijski šolski okraj g. nadučitelj J. Ravnikar (Litija) in g. nadučitelj F. Škrbinec (Višnja Gora); za kočevski šolski okraj gg. nadučitelji F. Golmajer (Loški Potok), M. Mandelc (Sodražica) in F. Spintre (Kočevje); za postojnski šolski okraj gg. nadučitelji P. Kavčič (Senožeče), St. Tomšič (Vipava) in M. Zarnik (Trnovo). Drugi okrajji volijo v teku tega meseca.

Šolski sklep. Po določili c. kr. mestnega šolskega sveta se je po ljudskih šolah ljubljanskih šolsko leto sklenilo dne 15. t. m.

Jubilejna izložba v Pragi. Iz poročil v raznih časopisih in posebno iz dotičnih poročil v našem listu je razvidno, kako častno je v tej izložbi zastopano šolstvo. Češko šolstvo sploh stoji gledé uredbe in razvitja na impozantni stopinji. Vredno je torej, da si tudi slovenski učitelji, kolikor jim gmotno stanje pripušča, ogledajo to razstavo. Prilika je, da se precej ceno pride v Prago. Iz Ljubljane gré dne 3. velikega travna ob 6. uri popoldne posebni vlak čez Dunaj in Brno v Prago ter pride tija dne 5. velikega travna ob 6. uri popoldne. Vožnja sem in tija stoji za III. razred 14 gld.

Iz Ljubljane. (Vdovsko učiteljsko društvo.) Odbor vdovskega učiteljskega društva je imel dne 5. t. m. sejo. Določilo se je, da se novo sprejetemu udu čas dvoletne preiskušnje začne šteti z dnem, ko je doposlal prvo vplačilo. Udom je bil sprejet g. Vojteh Ribnikar, nadučitelj v Dolenjem Logatci. Letošnji občni zbor bode dne 4. kimovca.

80 kr., za II. razred 26 gld. 60 kr. Nazaj se more peljati s povoljnim vlakom v 30 dneh in se sme vožnja petkrat pretrgati. Kdor se misli udeležiti te vožnje, naj to kmalu naznani g. J. Paulinu v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

Cerkveno-statistične črtice iz Kranjske. V začetku 1891. l. je bilo na Kranjskem 583 duhovnikov in sicer 1 knezoškof, 14 kanonikov (9 v Ljubljani in 5 v Novem Mestu), 411 župnikov in drugih duhovnikov v dušnem pastirstvu ter 54 redovnikov. Redovniki so franciškani v Ljubljani, Novem Mestu in Kamniku, kapucini v Loki in v Krškem, jezuitje in lazaristi v Ljubljani. Nun je na Kranjskem 242 in in sicer uršulink 89 (54 v Ljubljani in 35 v Loki), karmelitaric 9 (Selo pri Ljubljani), sester krščanske ljubezni 121 (84 v Ljubljani i, 37 v Begnjah), šolskih sester 23 (10 v Ljubljani, 4 v Idriji, 6 v Št. Mihaelu pri Novem Mestu, 3 v Trnovem).

Kranjska ima 1569 cerkva, in sicer 311 župnijskih, 1004 podružniških, 8 samostanskih in 186 kapelic.

Železnice na zemlji. Dne 31. grudna 1879. l. so merile vse odprte železnične proge 350.031 km, dne 31. grudna 1889. l. pa že 597.776 km, podaljšale so se torej v jednom desetletju za 245.731 km = 41%. Ako se bodo podaljševale po tej meri tudi v sedanjem desetletju, imela bo zemlja konci 19. veka več kakor 840.000 km železnice, to je več kakor 21 zemeljskih obsegov in več kakor dvojna oddaljenost meseca od zemlje.

Leta 1889. je narasla vložna glavnica za železnice od 121.5 milijard mark na 128.5 milijard, torej v teku tega leta za 7 milijard.

Ljudsko štetje v Trstu. Dne 31. grudna 1890. l. je bilo v Trstu 155.471 prebivalcev in sicer 73.498 moškega, 81.973 ženskega spola. Katoličanov je bilo 147.454, židov 4695, grkov 1357, evangelikov 1597, brezvercev 279, različnih ver pa 89. Po občevalnem jeziku je 119.561 Italijanov, 26.639 Slovencev, 7590 Nemcev in 1681 druge narodnosti.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 877

okr. š. sv. Na dvorazredni ljudski šoli v Kropi je stalno ali začasno podeliti mesto učitelja ali učiteljice v četrti plačilni vrsti s prostim stanovanjem.

Prošnje naj se vložje do dne 5. velikega srpana 1891 na tukajšnji urad.

C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici
dne 7. malega srpana 1891.

Št. 647

okr. š. sv. Na dvorazrednici v Preddivoru je stalno ali začasno popolniti drugo učno mesto z dohodki četrtega plačilnega razreda.

Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim potem semkaj vložje do dne 24. t. m.

C. kr. okrajni šolski svet v Kranji
dne 2. malega srpana 1891.

Št. 425

okr. š. sv. Na jednorazrednici v Mehovem (Podgrad) pri Novem Mestu je stalno ali začasno popolniti službo učitelja-voditelja z dohodki četrte plačilne vrste in s prostim stanovanjem.

Prošnje za to službo naj se predpisanim pótem do dné 25. malega srpana t. l. semkaj vložé.

C. kr. okrajni šolski svét v Novem Mestu
dné 27. rožnika 1891.

Št. 404.

okr. š. sv. V šolskem okraji Črnomelj se popolnijo z dnem 1. kimovca t. l. nastopne učiteljske službe in sicer stalno ali pa začasno:

1.) Služba učitelja in voditelja na jednorazrednici v Gribljah z letno plačo 450 gld. doklado 30 gld. in prostim stanovanjem. Ta služba se bode le stalno oddala.

2.) Tretje učno mesto na trirazrednici v Dragatuši z letno plačo 450 gld. in prostim stanovanjem.

3.) Tretje učno mesto na trirazrednici v Semiči z letno plačo 450 gld. in

4.) Drugo učno mesto na dvorazrednici v Podzemlji z letno plačo 450 gld. in prostim stanovanjem. V slučaji začasnega umeščenja je letna plača le 360 gld.

Za zadnje službe morejo tudi učiteljice prositi.

Prošnje naj se vložé do dné 25. mal. srpana 1891 pri c. kr. okrajnem šolskem svétu v Črnomlji.

C. kr. okrajni šolski svét v Črnomlji
dné 18. rožnika 1891.

Št. 415

o. š. sv. Na novoustanovljeni jednorazrednici v Črešnjevci, sodnijski okraj Metlika, popolniti je službo učitelja-voditelja z letno plačo 450 gld., opravljalno 30 gld. in s prostim stanovanjem. Službo je nastopiti dné 1. kimovca t. l. in sicer stalno ali začasno. V zadnjem slučaji je letna plača le 360 gld.

Prošnje naj se vložé do dné 25. mal. srpana t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svétu v Črnomlji.

C. kr. okrajni šolski svét v Črnomlji
dné 22. rožnika 1891.

Št. 571

o. š. sv. Na štírirazredni deški šoli v Postojini je stalno ali začasno popolniti službo tretjega, oziroma četrtega učitelja s 500 gld. letne plače. Poučevanje na obrtno-nadaljevalni šoli, katera je združena z ljudsko šolo, donaša letno nagrado 80 gld.

Pravilno opremljene prošnje naj se službenim pótem semkaj vložé do dné 31. mal. srpana 1891.

C. kr. okrajni šolski svét v Postojini
dné 16. rožnika 1891.

Listnica uredništva.

G. Postojinski: Lepa hvala za »štíridesetake«, pridejo v prihodno številko. Prosimo za nadaljevanje

in omeneno poročilo. — G. J. S. v Št. J.: Hvala, prihodnjič!

Šolske drobtinice

z lepo podobo knezovladike Ant. Mart. Slomška in njegovim životo-pisom, spisal Fr. Jamšek, šolski ravnatelj v Reichenburgu ob Savi, dobé se v moji tiskarni in sicer mehkovezane po 70 kr., kdor pa naroči 10 komadov dobi jeden komad po vrhu.

Ravno tu se dobi tudi prav lično tiskana podoba A. M. Slomška, primerna za šole, čitalnice, bralna društva itd. ter velja 20 kr., po pošti 25 kr.

J. R. Milic

tiskarna v Ljubljani, stari trg 19.

»Učiteljski Tovariš« izhaja na celi poli velike osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje »Slovenskega učiteljskega društva« prejema list za 2 gld. na leto, za 1 gld. na pol leta.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljano, Poljske ulice št. 9; naročnino pa prejema gospod Fr. Kokalj v Ljubljani na Bregu št. 16.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.